SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	26/5611
Dok.nr:	26/36925
Arkiv:	FE-026
Saksbehandler:	John Hempel
Dato:	12.11.2026

Drøftningssak - Kjøp av reiselivstjenester Visit Vesterålen 2027

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
D -	Formannskapet	

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING
Saken legges frem til drøfting uten innstillig

Nye opplysninger

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Visit Vesterålen AS har oversendt forslag til ny samarbeidsavtale om kjøp av reiselivstjenester for 2027 til kommunene i Vesterålen. Avtalen omfatter blant annet drift av regional turistinformasjon, markedsføring av Vesterålen som reisemål, innholdsproduksjon, nettsidedrift, destinasjonsutvikling og oppfølging av regionalt reiselivsarbeid. Avtalens samlede verdi er beregnet til kr 2 342 581 eks. mva., hvor Sortland kommunes andel utgjør kr 815 642 eks. mva. per år.

FAKTA I SAKEN
Visit Vesterålen AS er det regionale destinasjonsselskapet for Vesterålen og arbeider med markedsføring, vertskapsfunksjoner, destinasjonsutvikling og koordinering av reiselivsarbeidet i regionen. Selskapet eies av både offentlige og private aktører. Sortland kommune og Sortland Havn KF eier til sammen 2,3 % av aksjene i selskapet. Kommunene i Vesterålen og kommunale foretak har samlet en eierandel på om lag 10 prosent.

Visit Vesterålen AS har oversendt forslag til ny samarbeidsavtale om kjøp av reiselivstjenester for perioden 1. januar til 31. desember 2027. Avtalen er sendt kommunene Andøy, Bø, Hadsel, Sortland og Øksnes. Avtalens formål er å regulere kommunenes kjøp av reiselivstjenester fra Visit Vesterålen AS, inkludert drift av regionens offisielle turistinformasjon.

I henhold til avtaleforslaget skal Visit Vesterålen levere følgende tjenester:

- utvikling og drift av Vesterålens offisielle reiselivsnettside
- markedsføring og innholdsproduksjon gjennom nasjonale og regionale reiselivskanaler
- synliggjøring av regionen i sosiale medier
- drift av regional turistinformasjon og vertskapsfunksjon
- destinasjonsutvikling i tråd med vedtatte strategier
- representasjon og ivaretakelse av Vesterålens interesser i relevante nettverk og samarbeidsarenaer

- rådgivning og informasjonsformidling overfor besøkende og næringsaktører.

Den samlede avtalekostnaden er beregnet til kr 2 342 581 eksklusive merverdiavgift. Kostnadene foreslås fordelt mellom kommunene etter innbyggertall. For Sortland kommune innebærer dette en årlig kostnad på kr 815 642 eksklusive merverdiavgift, tilsvarende om lag 34,9 % av den samlede avtaleverdien.

Kommunedirektøren har innhentet en vurdering fra kommunens innkjøpsrådgiver. Innkjøpsrådgiver vurderer at avtalen gjelder kjøp av tjenester som omfattes av regelverket for offentlige anskaffelser. Det vises til at tjenestene som leveres i utgangspunktet kan tilbys av flere aktører i markedet. Videre vurderes det at kommunene ikke har en slik eiermessig kontroll over Visit Vesterålen AS at unntaket for egenregi kommer til anvendelse. På denne bakgrunn anbefales det at anskaffelsen konkurranseutsettes for å sikre etterlevelse av lov og forskrift om offentlige anskaffelser og redusere risikoen for at avtalen kan bli vurdert som en ulovlig direkte anskaffelse.

Flere kommuner i Vesterålen har også vurdert den foreslåtte avtalen. I brev til Visit Vesterålen AS datert 5. november 2026 viser Øksnes kommune til at kommunen er underlagt regelverket for offentlige anskaffelser, og at ny avtale om kjøp av reiselivstjenester etter kommunedirektørens vurdering ikke kan inngås uten en forutgående anskaffelsesprosess. Kommunedirektøren i Øksnes understreker samtidig betydningen av Visit Vesterålens arbeid for reiselivsnæringen i regionen. Kommunedirektøren i Andøy kommune har på sin side anbefalt at kommunen ikke inngår tjenestekjøpsavtale for 2027, med henvisning til kommunens økonomiske situasjon, tidligere politiske vedtak og behovet for å prioritere lovpålagte oppgaver.

Det er på nåværende tidspunkt ikke gjennomført en konkurranse om levering av de aktuelle tjenestene. Kommunedirektøren legger derfor fram saken for politisk drøfting med sikte på å avklare kommunens videre håndtering av kjøp av reiselivstjenester og det regionale samarbeidet om reiselivsutvikling.

VURDERING

Konsekvenser av å ikke inngå avtalen

Kommunedirektøren vurderer at Visit Vesterålen har en viktig rolle i det regionale reiselivsarbeidet gjennom markedsføring av regionen, drift av turistinformasjon, vertskapsfunksjoner, destinasjonsutvikling og koordinering mellom kommuner og næringsliv. Gjennom den foreslåtte avtalen skal selskapet blant annet ivareta drift av regionens offisielle reiselivsnettsider, markedsføring gjennom nasjonale og regionale kanaler, innholdsproduksjon, turistinformasjon og utviklingsarbeid i tråd med vedtatte strategier.

Dersom Sortland kommune velger å ikke inngå avtalen, vil kommunen på kort sikt redusere sine utgifter knyttet til kjøp av reiselivstjenester. Samtidig må det forventes at flere av oppgavene som i dag utføres regionalt enten bortfaller eller må løses på andre måter.

Manglende deltagelse kan medføre redusert synlighet for Sortland som reisemål i regionale, nasjonale og internasjonale markedsføringskanaler. Det kan også føre til svekket koordinering av reiselivsarbeidet i Vesterålen og redusert kapasitet til å følge opp utviklingsprosjekter, besøksforvaltning og samarbeidstiltak mellom kommunene og reiselivsnæringen.

Kommunedirektøren legger videre til grunn at en eventuell bortfall av dagens samarbeid kan få konsekvenser for finansieringsgrunnlaget til Visit Vesterålen AS. Dersom flere kommuner velger å ikke videreføre samarbeidet, kan dette påvirke selskapets mulighet til å opprettholde dagens aktivitetsnivå og funksjon som regional destinasjonsorganisasjon. Dette kan igjen få konsekvenser for reiselivsnæringen i hele Vesterålen.

Samtidig må det understrekes at et eventuelt nei til den fremlagte avtalen ikke nødvendigvis innebærer at kommunen ikke kan kjøpe tilsvarende tjenester i fremtiden. Tjenestene kan anskaffes gjennom en konkurranse i samsvar med anskaffelsesregelverket, enten alene eller i samarbeid med andre

kommuner. Et nei til avtalen må derfor ikke nødvendigvis forstås som et nei til reiselivsarbeidet, men kan også være et uttrykk for et ønske om en annen anskaffelses- eller organisasjonsmodell.

Kommunedirektøren vil også vise til etableringen av Reisemålsledelsen i Vesterålen, som er opprettet som en felles strategisk arena for kommunene, reiselivsnæringen og øvrige samarbeidspartnere i regionen. Formålet er å sikre en mer helhetlig, koordinert og bærekraftig utvikling av reiselivet, herunder besøksforvaltning, bærekraftsarbeid, infrastruktur, lokal verdiskaping og oppfølging av regionale strategier.

Visit Vesterålen ivaretar sekretariatsfunksjonen for Reisemålsledelsen gjennom avtale med Vesterålsrådet. Arbeidet er nært knyttet til de tjenestene som leveres gjennom den foreslåtte tjenestekjøpsavtalen. Kommunedirektøren vurderer at Reisemålsledelsen gir kommunene en viktig arena for å koordinere felles utfordringer og prioritere tiltak på tvers av kommunegrensene.

Dersom samarbeidet med Visit Vesterålen endres eller opphører, kan dette få betydning for den administrative og faglige kapasiteten som understøtter Reisemålsledelsen. Dette kan svekke regionens evne til å følge opp felles strategier, koordinere besøksforvaltning og utvikle et mer bærekraftig reiseliv til nytte for både næringen, lokalsamfunnene og kommunene.

Risiko knyttet til anskaffelsesregelverket ved å inngå avtalen

Kommunedirektøren vurderer at den største usikkerheten i saken er knyttet til anskaffelsesregelverket.

Den foreslåtte avtalen innebærer kjøp av konkrete tjenester fra Visit Vesterålen AS mot et avtalt vederlag. Kommunens innkjøpsrådgiver har vurdert at tjenestene omfattes av regelverket for offentlige anskaffelser, og at de aktuelle tjenestene i prinsippet kan leveres av flere aktører i markedet. Innkjøpsrådgiveren vurderer videre at kommunenes eierandel og innflytelse i selskapet ikke er av en slik karakter at unntaket for egenregi kommer til anvendelse. På denne bakgrunn anbefales det at anskaffelsen konkurranseutsettes. Dette etter vurdering fra kommunens innkjøpsrådgiver.

Avtalen har en samlet verdi på om lag kr 2,34 millioner eksklusive merverdiavgift, hvor Sortland kommunes andel utgjør om lag kr 816 000 eksklusive merverdiavgift. Dersom kommunene samlet anses å være kjøpere av én og samme tjenesteanskaffelse, kan den samlede kontraktsverdien bli lagt til grunn ved vurderingen av anskaffelsesregelverket.

Dersom kommunen inngår avtalen uten konkurranse, og det i ettertid legges til grunn at anskaffelsesregelverket skulle vært fulgt, vil det kunne oppstå risiko for at avtalen blir vurdert som en ulovlig direkte anskaffelse. Dette kan medføre klager, omdømmemessige konsekvenser og usikkerhet knyttet til avtalens lovlighet. Kommunedirektøren mener derfor at anskaffelsesregelverket og den innkjøpsfaglige vurderingen må tillegges betydelig vekt i den videre behandlingen av saken.

Kommunedirektøren vurderer samtidig at det kan være et behov for å diskutere framtidig organisering og finansiering av det regionale reiselivsarbeidet i Vesterålen. Dersom dagens modell ikke lar seg videreføre innenfor gjeldende regelverk, kan det være aktuelt å utrede alternative samarbeids- eller organisasjonsformer som ivaretar både behovet for regional destinasjonsutvikling og kravene til offentlige anskaffelser.

Personalmessige forhold
Ingen

Medvirkning fra Eldreråd, Råd for personer med funksjonsnedsettelse, Ungdomsråd
Ingen

Økonomiske forhold
Den foreslåtte samarbeidsavtalen innebærer en årlig kostnad for Sortland kommune på kr 815 642 ekskl. merverdiavgift. Avtalens samlede verdi for kommunene i Vesterålen er beregnet til kr 2 342 581 ekskl. merverdiavgift.

Kommunedirektøren har ikke innarbeidet kostnadene knyttet til avtalen i forslag til budsjett og økonomiplan for 2027. Administrasjonen har avklart med kommunalsjef for økonomi og

virksomhetsstyring at det ikke lenger var mulig å innarbeide tiltaket i den ordinære budsjettprosessen for 2027 på det tidspunkt avtalen ble oversendt kommunen.

Dersom Sortland kommune ønsker å inngå avtalen, må det derfor tas særskilt stilling til hvordan kostnaden skal finansieres. Dette vil enten kreve økte inntekter, reduksjon i andre driftsutgifter eller omprioriteringer innenfor eksisterende budsjettrammer.

Kommunedirektøren vil samtidig peke på at et eventuelt avslag på avtalen vil innebære at kommunen ikke påtar seg den foreslåtte kostnaden i 2027. Dersom kommunen på et senere tidspunkt ønsker å anskaffe tilsvarende tjenester gjennom en konkurranse eller annen organisering, må kostnadene vurderes og innarbeides i fremtidige budsjettprosesser.

På bakgrunn av kommunens økonomiske situasjon og de pågående prioriteringene i budsjett- og økonomiplanarbeidet, vurderer kommunedirektøren at spørsmålet om finansiering må tillegges betydelig vekt i den videre behandlingen av saken.

Folkehelse
Saken vurderes å ha ingen eller svært begrensede direkte konsekvenser for folkehelsen. Avtalen gjelder kjøp av reiselivstjenester og regional destinasjonsutvikling. Eventuelle folkehelseeffekter vil være indirekte gjennom verdiskaping, sysselsetting og næringsutvikling.

Klima-, miljø- og naturforhold
Saken vurderes å ha begrensede direkte konsekvenser for klima-, miljø- og naturforhold. Økt reiselivsaktivitet kan på sikt bidra til økt ferdsel og belastning på natur- og friluftsområder, men eventuelle virkninger vurderes å være indirekte og ikke knyttet direkte til den foreslåtte avtalen.

KONKLUSJON
Kommunedirektøren vurderer at saken reiser både strategiske, økonomiske og anskaffelsesrettslige spørsmål. På den ene siden har Visit Vesterålen AS en sentral rolle i det regionale reiselivsarbeidet og bidrar til markedsføring, vertskap og destinasjonsutvikling i Vesterålen. På den andre siden foreligger det innkjøpsfaglige vurderinger som tilsier at en direkte inngåelse av den foreslåtte avtalen kan være i strid med regelverket for offentlige anskaffelser.

Kommunedirektøren legger videre til grunn at kostnadene knyttet til avtalen ikke er innarbeidet i forslag til budsjett for 2027, og at en eventuell videreføring av samarbeidet derfor også må vurderes opp mot kommunens økonomiske handlingsrom.

Saken berører dermed flere forhold som det er naturlig at formannskapet drøfter nærmere, herunder behovet for de aktuelle tjenestene, organiseringen av det regionale reiselivssamarbeidet, finansiering av tiltaket og konsekvensene av anskaffelsesregelverket.

På denne bakgrunn legger kommunedirektøren saken fram som en drøftingssak uten innstilling.

Vedlegg:
Samarbeidsavtale mellom Visit Vesterålen AS og kommunene i Vesterålen
Følgebrev tjenestekjøpsavtale Vesterålen
Øksnes kommune - Tjenestekjøpsavtale for kommuner i Vesterålen - Visit Vesterålen
Andøy kommune - Tjenestekjøpsavtale med Visit Vesterålen AS for 2027
SAMMEN FOR ET STERKT REISELIV I VESTERÅLEN del 1
SAMMEN FOR ET STERKT REISELIV I VESTERÅLEN del 2